

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

OBCHODNÍ
AKADEMIE
PŘEROV

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<i>Registrační číslo projektu:</i>	CZ.1.07/1.5.00/34.0498
<i>Název projektu:</i>	OA Přerov – Peníze středním školám
<i>Číslo a název oblasti podpory:</i>	1.5 – Zlepšení podmínek pro vzdělávání na středních školách
<i>Realizace projektu:</i>	02. 07. 2012 – 01. 07. 2014

<i>Autor:</i>	Vladimíra Trnčáková
<i>Období vytváření výukového materiálu:</i>	12/2013
<i>Ročník:</i>	4.
<i>Tematická oblast, předmět (klíčová slova):</i>	Organizační struktura FIF, pokladní
<i>Způsob použití výukového materiálu ve výuce:</i>	Individuální samostatná práce v hodinách prostřednictvím ICT

POKLADNÍ

Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry

Cílem tohoto „standardu“ je stanovit pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě účetnictví základní postupy účtování krátkodobého finančního majetku a krátkodobých bankovních úvěrů za účelem docílení souladu při používání účetních metod účetními jednotkami v položkách:

- ✓ Krátkodobý finanční majetek,
- ✓ Peníze,
- ✓ Účty v bankách,
- ✓ Krátkodobé cenné papíry a podíly,
- ✓ Pořizovaný krátkodobý finanční majetek,
- ✓ Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly,
- ✓ Krátkodobé bankovní úvěry,
- ✓ Krátkodobé finanční výpomoci vykazovaných za podmínek stanovených v § 3 a 4 vyhlášky.

Obsahové vymezení

Pro účely tohoto standardu se využívá obsahové vymezení krátkodobého finančního majetku uvedené v § 12 vyhlášky.

U dlouhodobých bankovních úvěrů se zbytkovou splatností jeden rok a kratší, které jsou vykazovány v položce "C.IV.3. Bankovní úvěry krátkodobé" se postupuje podle Českého účetního standardu pro podnikatele č. 018 Kapitálové účty a dlouhodobé závazky.

Majetek a závazky podle bodu 2. 1. jsou účtovány v účtové třídě 2, **kteřá obsahuje:**

- a) hotovosti účetní jednotky (peníze, šeky, poukázky k zúčtování) a ceniny,
- b) účty v bankách,
- c) krátkodobé bankovní úvěry,

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- d) krátkodobé finanční výpomoci,
- e) krátkodobé cenné papíry a podíly a pořizovaný krátkodobý finanční majetek,
- f) převody mezi finančními účty,
- g) opravné položky ke krátkodobému finančnímu majetku.

Charakteristickým rysem finančního majetku účtovaného v účtové třídě 2 je zejména vysoká likvidnost, bezprostřední obchodovatelnost, předpokládaná držba či smluvená splatnost do jednoho roku vztažená k okamžiku uskutečnění účetního případu.

Postup účtování

Finanční účty v cizích měnách se v účetnictví vedou v českých korunách i v cizích měnách.

Účtová skupina 21 - Peníze

Účtuje se zde o stavu a pohybu hotovosti na základě pokladních dokladů, o stavu a pohybu šeků přijatých místo hotových peněz, poukázek k zúčtování (například poukázky na odběr zboží, služeb).

Součástí pokladní hotovosti jsou nasáčkované výplaty, depozita, pokud nebyly ve výplatní den předány příjemcům. **Stav peněz v pokladně nelze nahrazovat stvrzenkami či úpisy.** Peníze v hotovosti svěřené pracovníkům k použití na předem stanovené účely a šeky vydané k použití se účtují jako pohledávky za zaměstnanci, popřípadě společníky. Na analytických účtech se vede stav a pohyb valut, šeků, poukázek k zúčtování znějících na cizí měnu odděleně podle jednotlivých měn.

Účtuje se zde o stavu a pohybu cenin (například poštovní známky, dálniční nálepky, kolky, telefonní a ostatní karty, mají-li hodnotu, ze které bude moci být po vydání do užívání čerpáno) před jejich vydáním.

Jako ceniny se účtují i zakoupené stravenky do provozoven veřejného stravování apod. Ceniny svěřené pracovníkům k použití na předem stanovené účely se účtují jako pohledávky za zaměstnanci, popřípadě společníky.

Rozdíly vzniklé při inventarizaci pokladní hotovosti a cenin se považují za schodek, popřípadě přebytek.

Účtová skupina 22 - Účty v bankách

Účtuje se zde na základě oznámení banky o přijatých nebo provedených platbách (**bankovní výpisy**). Vklady nebo výběry peněz v hotovosti a převody mezi bankovními účty lze účtovat

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

prostřednictvím účtu určeného účetní jednotkou pro účtování peněz na cestě.

Účtuje se zde o stavu a pohybu peněžních prostředků účetní jednotky u bank. Jde například o běžný účet, vkladový účet, devizový účet. Analytické účty se vedou podle jednotlivých účtů otevřených v bankách účetní jednotky. Bankovní účty mají zpravidla aktivní zůstatek. Pasivní zůstatek může být ke konci rozvahového dne vykázán u běžného účtu, pokud je to bankou umožněno. V rozvaze je pak pasivní zůstatek vykazován jako poskytnutý krátkodobý bankovní úvěr.

Účtová skupina 23 - Krátkodobé bankovní úvěry

Účtuje se zde na základě oznámení banky o přijatých nebo provedených platbách (bankovní výpisy). Účtuje se zde o krátkodobých bankovních úvěrech poskytnutých nejvýše na dobu jednoho roku, o překlenovacích úvěrech, pokud nebyly řešeny v rámci běžného účtu, o krátkodobých úvěrech poskytnutých na základě eskontovaných směnek apod. Analytické účty se vedou podle jednotlivých účtů bankovních úvěrů otevřených účetní jednotce.

Souvztažným zápisem k účtu úvěrů je zápis na příslušném účtu účtové skupiny 22 - Účty v bankách. Uhradí-li banka platební doklad, například fakturu dodavatele, přímo z bankovního úvěru, vyúčtuje se poskytnutý úvěr ve prospěch příslušného bankovního úvěru se souvztažným zápisem na vrub příslušného účtu účtových skupin 32 - Závazky (krátkodobé), respektive 47 - Dlouhodobé závazky.

Na vrub příslušného účtu eskontních úvěrů, po obdržení avíza od banky o úhradě směnky či jiného cenného papíru dlužníkem, vyúčtuje účetní jednotka úhradu úvěru se souvztažným zápisem ve prospěch příslušného účtu určeného pro účtování pohledávek za eskontované cenné papíry. Na vrub příslušného účtu eskontních úvěrů se účtuje i o vrácení neuhrazené směnky nebo jiného cenného papíru bankou, a to souvztažným zápisem ve prospěch bankovního účtu (splacení eskontního úvěru).

Na příslušné účty účtové skupiny 24 - Krátkodobé finanční výpomoci se účtují krátkodobé finanční výpomoci (závazky) poskytnuté účetní jednotce jinými osobami než bankami (třetími osobami) a společníky obchodních společností. Jedná se například o poskytnuté peněžní prostředky na základě účetní jednotkou vystavených krátkodobých dluhopisů, vystavených hypotečních zástavních listů.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Účtová skupina 25 - Krátkodobé cenné papíry a podíly a pořízený krátkodobý finanční majetek tvoří část finančního majetku, který má účetní jednotka převážně v držení pouze do jednoho roku, například cenné papíry k obchodování a cenné papíry se splatností do jednoho roku, vlastní akcie a vlastní obchodní podíly, vlastní dluhopisy, ostatní realizovatelné cenné papíry a ostatní cenné papíry, například nakoupené opční listy.

Pokud jsou nakoupené opční listy v držení až do dne uplatnění přednostního práva, odepíší se v tento den do nákladů na příslušný účet účtové skupiny 56 - Finanční náklady, ať je právo uplatněno či nikoliv. Analytické účty se vedou podle druhů cenných papírů. Pro účtování o cenných papírech se použijí ustanovení Českého účetního standardu pro podnikatele č. 008 Operace s cennými papíry a podíly.

Účtová skupina 26 - Převody mezi finančními účty se používá pro překlenutí časového nesouladu mezi vklady, výběry peněz, šeků a jiných hotovostí a přijetím příslušných bankovních výpisů účetní jednotkou. Obdobně se zde účtuje o účetních případech, při kterých dochází k časovému nesouladu při převodech mezi účty účetní jednotky v bankách. Na příslušných účtech účtové skupiny 26 - Převody mezi finančními účty se vklady nebo výběry peněz v hotovosti a šeků účtují podle pokladních dokladů nebo výpisů z bankovních účtů. Na těchto účtech je možné účtovat i směnky na cestě.

Na příslušných účtech účtové skupiny 29 - Opravné položky ke krátkodobému finančnímu majetku se účtují ve výjimečných případech opravné položky k ocenění krátkodobého finančního majetku vedeného na příslušných účtech účtové skupiny 25 - Krátkodobé cenné papíry a podíly a pořízený krátkodobý finanční majetek. Postup účtování opravných položek je stanoven Českým účetním standardem pro podnikatele č. 005 Opravné položky. Inventarizační rozdíly se účtují podle ustanovení Českého účetního standardu pro podnikatele 007 Inventarizační rozdíly a ztráty v rámci norem přirozených úbytků zásob.

Rozsah vedení účetnictví, účetní doklady, účetní zápisy a účetní knihy

Rozsah vedení účetnictví

Nestanoví-li zákon o účetnictví nebo zvláštní právní předpis jinak, účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví v plném rozsahu.

Z účetních jednotek mohou vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu:

a) občanská sdružení, jejich organizační jednotky, které mají právní subjektivitu, církve a náboženské společnosti, nebo církevní instituce, které jsou právnickou osobou evidovanou podle

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

zákona upravujícího postavení církví a náboženských společností, obecně prospěšné společnosti, honební společenstva, nadační fondy a společenství vlastníků jednotek,

b) bytová družstva, která nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenu auditorem, a družstva, která jsou založena výhradně za účelem zajišťování hospodářských, sociálních anebo jiných potřeb svých členů,

c) příspěvkové organizace, které nejsou konsolidovanou účetní jednotkou podle tohoto zákona, u nichž o tom rozhodne jejich zřizovatel,

d) ostatní účetní jednotky, o nichž to stanoví zvláštní zákon.

Z účetních jednotek mohou vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu ty, které nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenu auditorem, nebo ty, o nichž to stanoví zvláštní zákon.

Povinnost vést účetnictví v plném rozsahu má účetní jednotka vždy, přestane-li splňovat podmínky stanovené pro vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu. Na vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu může účetní jednotka přejít v případě, že splňuje podmínky stanovené pro vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu. Změny rozsahu vedení účetnictví lze uskutečnit jen k prvnímu dni účetního období následujícího po účetním období, ve kterém účetní jednotka zjistila uvedené skutečnosti.

Účetní doklady

Účetní doklady jsou průkazné účetní záznamy, které musí obsahovat:

a) označení účetního dokladu,

b) obsah účetního případu a jeho účastníky,

c) peněžní částku nebo informaci o ceně za měrnou jednotku a vyjádření množství,

d) okamžik vyhotovení účetního dokladu,

e) okamžik uskutečnění účetního případu, není-li shodný s okamžikem podle písmene d),

f) podpisový záznam osoby odpovědné za účetní případ a podpisový záznam osoby odpovědné za jeho zaúčtování.

Skutečnosti, které se týkají jednoho účetního dokladu, mohou být obsaženy na více účetních záznamech. Skutečnosti se mohou týkat více účetních případů. Podpisový záznam podle písmene f) může být společný pro více účetních dokladů.

V těchto případech musí účetní záznam i účetní doklad obsahovat identifikátor, kterým lze nezaměnitelně určit vzájemnou vazbu mezi účetním záznamem a účetním dokladem, včetně souvisejících skutečností. **Účetní jednotky jsou povinny vyhotovovat účetní doklady bez zbytečného odkladu** po zjištění skutečností, které se jimi zachycují, a to tak, aby bylo možno určit

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

obsah každého jednotlivého účetního případu.

Účetní zápisy

Účetní zápisy jsou účetní záznamy, jejichž obsah je určen ustanoveními tohoto zákona, která se týkají účetních knih.

Účetní jednotky jsou povinny provádět účetní zápisy průběžně v účetním období po vyhotovení účetního dokladu takovým způsobem, který neohrozí splnění požadavků rovněž jiných právních předpisů. K účetnímu zápisu musí být připojen podpisový záznam osoby odpovědné za jeho provedení, není-li shodný s podpisovým záznamem osoby odpovědné za zaúčtování účetního případu. **Účetní zápisy nesmějí účetní jednotky provádět mimo účetní knihy.**

Účetní knihy

Účetní jednotky účtují, pokud tento zákon nestanoví jinak:

- a) v deníku (denících), v němž účetní zápisy uspořádají z hlediska časového (chronologicky) a jímž prokazují zaúčtování všech účetních případů v účetním období,
- b) v hlavní knize, v níž účetní zápisy uspořádají z hlediska věcného (systematicky),
- c) v knihách analytických účtů, v nichž podrobně rozvádějí účetní zápisy hlavní knihy,
- d) v knihách podrozvahových účtů, ve kterých se uvádějí účetní zápisy, které se neprovádějí v účetních knihách podle písmen a) a b).

Hlavní kniha zahrnuje syntetické účty podle účtového rozvrhu, které obsahují minimálně tyto informace:

- a) zůstatky účtů ke dni, k němuž se otevírá hlavní kniha,
- b) souhrnné obraty strany Má dáti a Dal účtů, alespoň za kalendářní měsíc. Vybrané účetní jednotky uvádějí souhrnné obraty denně, nenaplní-li tuto povinnost vybraná účetní jednotka v jině účetní knize,
- c) zůstatky účtů ke dni, ke kterému se sestavuje účetní závěrka.

Účetní jednotky nesmějí zřizovat účty mimo účtový rozvrh a účetní knihy.

ZJEDNODUŠENÝ ROZSAH ÚČETNICTVÍ

Účetní jednotky, které vedou účetnictví ve zjednodušeném rozsahu:

- a) sestavují účtový rozvrh, v němž mohou uvést pouze účtové skupiny, nevyžaduje-li zvláštní právní předpis členění podrobnější,

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

OBCHODNÍ
AKADEMIE
PŘEROV

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- b) mohou spojit účtování v deníku s účtováním v hlavní knize,
- c) nepoužijí ustanovení § 25 odst. 3, s výjimkou odpisů,
- d) nepoužijí ustanovení § 26 odst. 3 týkající se rezerv a opravných položek, s výjimkou rezerv a opravných položek podle zvláštních právních předpisů,
- e) nepoužijí ustanovení § 27 s výjimkou § 27 odst. 3 při přeměně bytových družstev,
- f) sestavují účetní závěrku v rozsahu stanoveném pro jednotlivé skupiny účetních jednotek (§ 4 odst. 8) prováděcím právním předpisem.

Směrná účtová osnova a účtový rozvrh

Směrná účtová osnova určuje uspořádání a označení účtových tříd, popřípadě účtových skupin nebo i syntetických účtů pro účtování o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, dále o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. Toto uspořádání musí zajistit sestavení účetní závěrky.

Pro vybrané účetní jednotky může směrná účtová osnova určit i uspořádání a označení analytických účtů a označení a uspořádání podrozvahových účtů.

Na podkladě směrné účtové osnovy jsou účetní jednotky povinny sestavit účtový rozvrh, v němž uvedou účty potřebné k zaúčtování všech účetních případů a k sestavení účetní závěrky v dané účetní jednotce.

Účetní jednotky sestavují účtový rozvrh pro každé účetní období. V průběhu účetního období je možno účtový rozvrh doplňovat. Pokud nedochází k prvnímu dni účetního období ke změně účtového rozvrhu platného v předcházejícím účetním období, postupuje účetní jednotka podle tohoto rozvrhu i v následujícím účetním období.

Ostatní ustanovení o účetních knihách

Peněžní částky v knihách analytických účtů musí odpovídat příslušným souhrnným peněžním částkám obrátů nebo zůstatků syntetických účtů, k nimž se tyto účty vedou.

V knihách analytických účtů se užije vyjádření v peněžních jednotkách, nelze použít jen měrných jednotek a vyjádření množství.

Otevírání a uzavírání účetních knih

Není-li dále stanoveno jinak, účetní jednotky otevírají účetní knihy:

- a) ke dni vzniku povinnosti vést účetnictví,
- b) k prvnímu dni účetního období,
- c) ke dni vstupu do likvidace,

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- d) ke dni následujícímu po dni zpracování návrhu na rozdělení likvidačního zůstatku nebo ke dni následujícímu po dni zpracování zprávy o naložení s majetkem podle zvláštních právních předpisů,
- e) ke dni, kterým nastanou účinky rozhodnutí o úpadku nebo ke kterému nastanou účinky rozhodnutí soudu o přeměně reorganizace v konkurs,
- f) ke dni následujícímu po dni, kterým nastanou účinky zrušení konkursu,
- g) ke dni, kterým nastanou účinky schválení reorganizačního plánu,
- h) ke dni následujícímu po dni, kterým nastanou účinky splnění reorganizačního plánu,
- i) ke dni následujícímu po dni, kterým nastanou účinky splnění plánu oddlužení, nebo
- j) ke dni, který pro sestavení zahajovací rozvahy stanoví zvláštní právní předpis.

Není-li dále stanoveno jinak, účetní jednotky uzavírají účetní knihy:

- a) ke dni zániku povinnosti vést účetnictví,
- b) k poslednímu dni účetního období,
- c) ke dni předcházejícímu dni vstupu do likvidace,
- d) ke dni zrušení bez likvidace s výjimkou přeměn společností nebo družstev,
- e) ke dni předcházejícímu dni, kterým nastanou účinky rozhodnutí o úpadku nebo ke kterému nastanou účinky rozhodnutí soudu o přeměně reorganizace v konkurs,
- f) ke dni, kterým nastanou účinky zrušení konkursu,
- g) ke dni předcházejícímu dni, kterým nastanou účinky schválení reorganizačního plánu,
- h) ke dni, kterým nastanou účinky splnění reorganizačního plánu,
- i) ke dni, kterým nastanou účinky splnění plánu oddlužení, nebo
- j) ke dni, ke kterému stanoví povinnost uzavřít účetní knihy nebo sestavit účetní závěrku zvláštní právní předpis.

Účetní jednotky zúčastněné na přeměně společnosti otevírají účetní knihy k rozhodnému dni přeměny společnosti a vedou účetnictví samostatně od rozhodného dne přeměny společnosti do dne zápisu přeměny společnosti do obchodního rejstříku. Nástupnická účetní jednotka, která nebyla zúčastněnou účetní jednotkou, otevírá účetní knihy ke dni zápisu přeměny společnosti do obchodního rejstříku s účinky od rozhodného dne v souladu s metodou přeměny společnosti. Ke dni zápisu přeměny společnosti do obchodního rejstříku, ke dni předcházejícímu ani ke dni následujícímu po dni zápisu přeměny společnosti do obchodního rejstříku se účetní závěrka nesestavuje, není-li dále stanoveno jinak.

**OBCHODNÍ
AKADEMIE
PŘEROV**

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Účetní závěrku nesestavují zanikající účetní jednotky k poslednímu dni účetního období po rozhodném dni, pokud se den zápisu přeměny společnosti uskuteční až v následujícím účetním období.

V případě převodu jmění na přejímajícího společníka, který nevede účetnictví, zúčastněná zanikající účetní jednotka uzavírá účetní knihy ke dni předcházejícímu den zápisu přeměny společnosti do obchodního rejstříku.

Pokud při přeshraniční přeměně je nástupnickou společností, družstvem nebo přejímajícím společníkem zahraniční osoba a ze zúčastněné zanikající účetní jednotky podle § 1 odst. 2 písm. a) vznikne účetní jednotka podle § 1 odst. 2 písm. b), neotevírá tato účetní jednotka ke dni zahájení své činnosti účetní knihy, ale pokračuje ve vedení účetnictví po úpravách provedených v souladu s metodami přeměny společnosti s účinky od rozhodného dne.

K rozhodnému dni přeměny společnosti otevírají účetní knihy pouze nástupnické účetní jednotky. Účetní jednotka rozdělovaná odštěpením nebo přejímající společník v případě převodu jmění na společníka. V případě přeshraniční přeměny, pokud ze zúčastněné zanikající účetní jednotky vznikne účetní jednotka i tato účetní jednotka otevírá účetní knihy k rozhodnému dni přeměny společnosti.

Po schválení účetní závěrky nesmí účetní jednotka přidávat další účetní zápisy kdykoli později do uzavřených účetních knih s výjimkou případů přeměn společností nebo družstev.

Do okamžiku schválení účetní závěrky, nejpozději však do konce následujícího účetního období, může účetní jednotka již uzavřené účetní knihy opět otevřít a provést případnou opravu účetních zápisů a sestavit novou účetní závěrku, která se tímto stává účetní závěrkou podle tohoto zákona. Pokud právní předpisy stanoví účetní jednotce povinnost sestavit řádnou nebo mimořádnou účetní závěrku a zároveň mezitímní účetní závěrku, mezitímní účetní závěrka se nesestavuje.

Zdroje:

AUTOR NEUVEDEN. *Český účetní standard pro podnikatele č. 016* [online]. [cit. 15.12.2013]. Dostupný na WWW: <http://business.center.cz/business/finance/ucetnictvi/ceske-ucetni-standardy/podnikatele/016.aspx>

AUTOR NEUVEDEN. *Rozsah vedení účetnictví, účetní doklady, účetní zápisy a účetní knihy* [online]. [cit. 15.12.2013]. Dostupný na WWW: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto/cast2.aspx>